

Buda szívében

Krisztinavárosi medence és gépház

FŐVÁROSI
VÍZMŰVEK

Krisztinavárosi medence és gépház

A középkorban a sváb-hegyi források vizét vezették le a Budai Várba, ezek nagy része azonban a XIX. század végére kiapadt, a megmaradt vízmennyiség pedig már nem volt elegendő sem a Sváb-hegy, sem a Budai Vár ellátására. A megfelelő vízellátás érdekében épít

fel a krisztinavárosi telep, amely a korábban ellátott területek mellett a Szabadság-hegy, a Sas-hegy és Lipótmező, tehát egész Közép-Buda területét is ellátta.

A végleges budai vízellátási rendszer a kezdeti próbálkozásokat követően 1881-ben, a Fővárosi Vízművek első igazgatója, Wein János terve alapján épült ki. A „Duna jobb parti I. szivattyútelep” gépei a budaújlaki partszakaszon termelték a vizet, amely előbb az alsó József-hegyi medencébe, majd onnan, a közismert közlekedőedény elvén, a 4500 m³-es krisztinavárosi medencébe töltődött.

Az Istenhegyi út elején, a krisztinavárosi medence mellett épült meg később a „Duna jobb parti II. szivattyútelep”, amelyben a kor technikai színvonalának megfelelően gőzgépek és dugattyús szivattyúk végezték a munkát. Az akkor még modernnek számító berendezések legnagyobb előnye az volt, hogy a váltakozva dolgozó szivattyúk hat különböző nyomású zónát is el tudtak látni, ám arra senki sem számított, hogy később, az elektromos áram általános elterjedésével hátrányaik is felmerülnek.

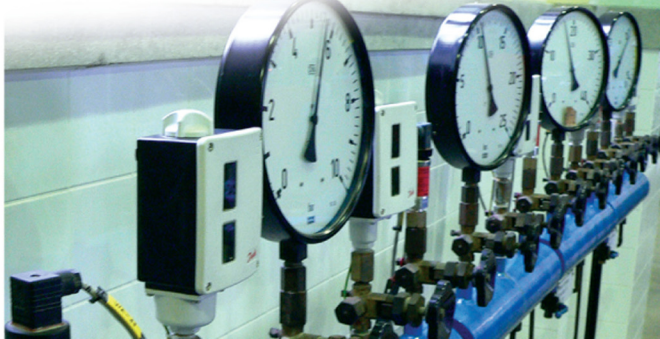
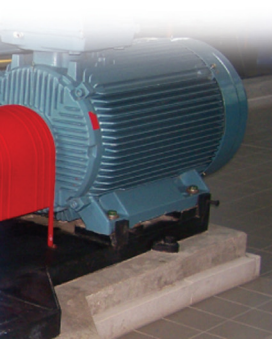
A dugattyús szivattyú képességeinek megfelelően a medencét a gépek szintjénél lejjebb építették, ami az elektromos üzemre való áttéréskor működési problémákhoz vezetett. Az egyébként korszerű

és számos előnnyel – például a kazánok fűtésének megszüntetésével – kecsgetető elektromotor által hajtott körforgó szivattyú ugyanis nem tudta a szívóvezetékeket kilégteleníteni, így nem volt képes „felkapni” a vizet a mélyebben fekvő medencéből.

A probléma megoldása érdekében a krisztinavárosi telepen a medence szintje alatt új gépházat építettek, így az új szivattyúknak nem kellett a vizet „felemelniük”, az közvetlenül beléjük folyt. A régi gépházban a gőzgépeket lebontották, helyükre tartalék áramfejlesztőket szereltek, a kazánházakat pedig a generátorokhoz szükséges olajtárolókká alakították. A vízigények az 1930-as évek végére oly mértékben megnövekedtek, hogy az első tárolómedencénél egy több mint négyszer nagyobb, 19 000 m³-es, kör alakú medencét is üzembe helyeztek a telepen 1940-ben.

A krisztinavárosi telep megépítése óta azonban már új évezredet írunk, így a berendezések természetesen több felújításon és cserén is átestek az elmúlt évtizedek alatt, sőt a kiszolgálási területeik is megváltoztak. Épületei, műtárgyai azonban még ma is az 1940-es évek hangulatát tükrözik, de azt ma valószínűleg már csak kevesen tudják, hogy a hatalmas, gondozott zöld terület alatt két, összesen 23 500 m³ űrtartalmú tárolómedence bújlik meg.

Ellátási területek zónánként

- Lipóti zóna: Pasarét, Hűvösvölgy, Pesthidegkút, Nagykovács, Budakeszi út, Budakeszi
- Dianai zóna: Sváb-hegy alsó része, Szabadság-hegy három zónája, János-hegy
- Vári zóna: Budai Vár
- Sas-hegyi zóna: Sas-hegy

Fővárosi Vízművek Zrt.

1134 Budapest, Váci út 23-27.

Postacím: 1325 Budapest, Pf. 355

Telefon: 465 2400

www.vizmuvek.hu

vizvonal@vizmuvek.hu

Újrahasznított papír használatával is
védjük vizeinket

